

observant

ONAFHANKELIJK WEEKBLAD UNIVERSITEIT MAASTRICHT / JAARGANG 46 / 9 APRIL 2026 / Nr 24

Foto: Joey Roberts

Politie beëindigt bezetting universiteitsgebouw, demonstranten gearresteerd

Afgelopen donderdag 2 april werd Oxfordlaan 55, waar ook de fMRI-scannerfaciliteit Scannexus huist, bezet door pro-Palestijnse demonstranten. Het college van bestuur gaf tot twee keer toe een bevel om te vertrekken, maar daar werd geen gehoor aan gegeven. Een arrestatieteam viel even na vijven het pand binnen. Twintig activisten zijn daarbij gearresteerd.

P. 3

Verkiezingen Hongarije

"Ik hoop dat we dit keer een goed voorbeeld kunnen zijn, door te laten zien dat je als land ook weer kan wegsturen van een autoritair, extreemrechts bewind"

P. 4

Maastrichtse student huurt meestal particulier

Woningcorporaties:
"Betaalbare kamers bouwen is te duur"

P. 5

Promovenda wint wetenschappelijke danswedstrijd

Hoe beeld je een proefschrift uit in dans? "Het moest allemaal heel dynamisch, met grootse gebaren"

P. 6-7

Wat doet u hier?

Of ik even kon vertellen wat ik daar deed. “U hangt hier al de hele ochtend rond”, zei de politieagent afgelopen donderdagochtend 2 april. Na het tonen van mijn perskaart van de Nederlandse Vereniging van Journalisten en de mededeling dat universiteitsblad *Observant* verslag deed van de bezetting van Oxfordlaan 55 door pro-Palestijnse demonstranten, volgde er een bescheiden knikje. Het zat me niet helemaal lekker. Natuurlijk begrijp ik vanuit *zijn* positie dat types die niet meteen herkenbaar zijn als journalist, drie uur lang ‘onveilig’ gebied observeren, zo nu en dan hun schrijfboekje tevoorschijn halen, tikken op hun telefoon, bellen en foto’s maken, verdacht zijn.

De *Limburger* kwam in de loop van de ochtend aan met een camera mét logo. Collega’s van Orange Media droegen speciale jasjes of bodywarmers, ook met logo. En waar was ik van? Dat kon niemand zien. Het was een mooie plek daar aan de overkant, ik had vrij zicht op het gebeuren rondom Oxfordlaan 55: het afzetten van de straat, de komst van nog meer politieauto’s, een commandovoertuig van de brandweer, kleine overleggen tussen allerlei mensen van de hulpdiensten, bemiddelingspogingen, de komst van een (waarschijnlijk) onderhandelaar van de politie. Zijn gloednieuwe Mercedes parkeerde hij achter de afzetlinten, opende de achterbak en trok iets aan voor de mogelijk volgende fase van de politie-inzet (lees: een kogelwerend vest).

Een medewerker van het ziekenhuis begon uit het niets te kletsen, geen woorden om op te schrijven, maar het voelde vreemd dat mijn functie als journalist op dat moment voor hem niet duidelijk was. Dat gebeurt vaker, zelfs met een opschrijfboekje in de hand. We wonen lezingen, debatten, protesten en bijeenkomsten bij en wijden er vervolgens een artikel aan. En natuurlijk, als we iets willen weten van mensen of hen citeren, zullen we ons *altijd* voorstellen als journalist, dat lijkt me logisch. Vaak zijn we van tevoren ook al aangemeld bij de organisatie. Maar ondanks dat we ons houden aan de journalistieke codes denk ik dat (nog) meer transparantie de betrouwbaarheid van ons vak vergroot. Dus laat maar komen die ‘PERS’-petjes, speciale pennen, telefoonhoesjes en opschrijfboekjes met opdruk, misschien zelfs een bodywarmer met ons logo? Of houden we het bij een simpel *keycord* met een zelf gefabriceerde ‘PERS/*Observant* kaart’? We denken erover na. Mijn NVJ-perskaart is binnenkort aan verlenging toe, het staat in vette letters in de agenda. Had ik die niet kunnen tonen, afgelopen donderdag, dan was het met deze redacteur misschien wel heel anders afgelopen.

Wendy Degens

De hoofdredacteur geeft een kijkje achter de schermen van de redactie

Stoned achter het stuur, op kosten van de Amerikanen

De Volvo met stoned bestuurder en een camera op het dak op een lege A76 Foto: Nelis Tutkey

1989–1994

Kun je na het roken van een jointje veilig achter het stuur kruipen? Daar was eind jaren '80 nog bar weinig over bekend. Reden genoeg voor de Amerikaanse overheid om aan te kloppen bij een Maastrichts onderzoeksinstituut dat wel raad wist met het de weg opsturen van mensen onder invloed.

Met als resultaat dat de A76 bij Heerlen in de zomer van 1990 het decor vormde van “een sprookje”, in de woorden van deze krant, dat “24 gelukkige vrijrijdsblowers in hun stonedste dromen niet hadden kunnen bedenken”. Zij mochten eerst op kosten van de Verenigde Staten een joint roken en daarna in een “comfortabele Volvo” over de door politieagenten afgezette autoweg rijden. En daar stond ook nog eens een paar honderd gulden beloning tegenover. Het enige wat ze daarvoor hoefden te doen: de auto zo recht mogelijk op de weg proberen te houden.

Het Amerikaanse ministerie van Verkeer was bijzonder benieuwd naar hun prestaties. De invloed van marihuana op de rijvaardigheid was namelijk nog nooit grondig onderzocht. Tegelijkertijd toonden studies aan dat wietgebruik populair was onder Amerikaanse jongeren – een kwart blowde maandelijks – en had men geen poot om op te staan tijdens processen tegen bestuurders die onder invloed van marihuana ongelukken hadden veroorzaakt.

In eigen land vormden de torenhoge verzekeringspremies – men vreesde gigantische claims als er iets mis zou gaan – een obstakel voor een experimentele studie. Blijkbaar voorzagen Nederlandse verzekeraars minder problemen, want in 1989 gaven de Amerikanen de opdracht aan het Maastrichtse Instituut voor Geneesmiddelen, Veiligheid en Gedrag (inmiddels Experimental Psychopharmacology Unit geheten), waar al enkele jaren ervaring was met het testen van de invloed van medicijnen en alcohol op rijgedrag. Men ging niet over één nacht ijs, want liefst drie Nederlandse ministeries werden erbij betrokken: Buitenlandse Zaken (voor het contact met de Amerikanen), Verkeer en Waterstaat (om een stuk autoweg beschikbaar te stellen) en Justitie (voor een ‘opiumverlof’). De Mexicaanse marihuana, gekweekt aan de Universiteit van Mississippi, werd in een verzegeld kistje naar Maastricht verstuurd – het was volgens de meeste proefpersonen “prima spul”, al vonden anderen de jointjes “te droog”, aldus onderzoeksleider Hindrik Robbe in *Observant*.

Onder invloed van verschillende doseringen maakten deelnemers meerdere ritjes over de lege A76. Een camera op het dak van de Volvo registreerde elke koerswijziging en was

verbonden met een enorme computer op de achterbank, die ook andere gegevens zoals snelheid verzamelde. Een rij-instructeur op de bijrijdersstoel kon met behulp van een dubbele bediening op ieder moment ingrijpen.

Dat er in totaal 24 avonden een rijbaan van 22 kilometer werd afgezet, trok de nodige aandacht. Instituutsdirecteur James O’Hanlon ontving tientallen vragen per dag “van de meest uiteenlopende figuren” uit binnen- en buitenland, verzuchtte hij in september 1990 tegenover deze krant. “Het is heel moeilijk te blijven zwijgen.” Dat deed hij dan ook niet: terwijl de analyse nog lang niet was afgerond, gaf hij op tv alvast een ‘voorpublicatie’ bij *Veronica’s Nieuwslijn*. Een aantal kranten concludeerde daaruit dat wiet “geen ingrijpende invloed op de rijvaardigheid heeft”. Een “rond-uit misleidende” interpretatie van zijn woorden, klaagde O’Hanlon achteraf.

Van die fout werd geleerd: de volgende reeks experimenten – waarbij deelnemers werden ‘losgelaten’ in het normale verkeer, eerst op de autoweg en daarna zelfs in de stad – verliep geruisloos, zelfs advertenties voor proefpersonen bleven

De Mexicaanse marihuana was volgens de meeste proefpersonen “prima spul”

achterwege uit angst voor ruchtbaarheid. Anders “zou je ieder moment een auto met een journalist naast je kunnen zien opduiken”, aldus Robbe in 1994, na publicatie van de onderzoeksresultaten.

Daaruit bleek dat marihuana zeker niet onschuldig is: hoe meer de proefpersonen gerookt hadden, hoe harder ze over de weg gingen slingeren. In combinatie met alcohol werd het “pas echt gevaarlijk”. “Iemand die een goede joint rookt en daarbij twee glazen bier drinkt, presteert even slecht als iemand die tien glazen bier heeft gedronken.”

Overigens leidde dat tijdens de experimenten niet tot brokken. De rij-instructeur hoefde slechts twee keer in te grijpen, volgens Robbe omdat de bestuurder tijdens de eentonige rit in een droomtoestand kwam: de ene keer was deze op de terugweg alweer de eerdere waarschuwing voor een schroevendraaier op de rijbaan vergeten, de andere keer werd een levensgroot bord over het hoofd gezien.

Dennis Vaendel

Dit is een serie over 50 jaar UM. We duiken in onze eigen archieven: welke opzienbarende, grappige, belangrijke of wonderlijke nieuwsjes komen we tegen?

Er zijn “aanwijzingen” dat ze in Scannexus zijn geweest

Actievoerders opgepakt na bezetting; OM doet onderzoek

Twintig pro-Palestijnse actievoerders die afgelopen donderdag 2 april het universiteitsgebouw aan de Oxfordlaan 55 bezetten, zijn aangehouden op verdenking van huisvredebreuk. Eén van hen wordt ook verdacht van bedreiging. De uitkomst van het onderzoek door het Openbaar Ministerie mogen ze in vrijheid afwachten.

De demonstranten moeten het gebouw uit: dat was het enige dat donderdag 2 april telde voor het college van bestuur. Tegen acht uur 's ochtends hadden twintig actievoerders namens Maastricht4Palestine het gebouw aan de Oxfordlaan in Randwyck bezet. Op dat moment waren er volgens UM-woordvoerder Koen Augustijn slechts een paar personeelsleden aanwezig, onder wie de receptionist. Zij zijn door de groep – onherkenbaar door gezichtsbedekking – verzocht naar buiten te gaan.

Het gebouw aan de Oxfordlaan 55 wordt onder andere gebruikt door de faculteit Psychology and Neuroscience, bedrijven van Brightlands en Scannexus. Op de begane grond is koffiebar Banditos gevestigd. Er waren vanaf het eerste moment vooral grote zorgen over de onveilige situatie vanwege de scanners in Scannexus, een 3T, 7T en 9.4T. De T staat voor Tesla, waarmee de kracht van de magnetische velden die een scanner kan opwekken wordt uitgedrukt. Hoe sterker, hoe gedetailleerder de beelden.

Zo'n scannerfaciliteit kan onveilig zijn voor mensen die niet weten hoe ermee om te gaan, stelde het college van bestuur afgelopen week. Er bevinden zich koelgassen als helium, maar bovenal hebben de scanners sterke magnetische velden. Wie met metalen gereedschap, een brandblusser of een metalen gesp (van een riem) in de buurt komt, merkt dat het metalen object meteen richting de magneet vliegt. Met niet alleen mogelijke consequenties voor de persoon zelf maar ook voor de apparaten. De scanners staan continu aan. Als er een meta-

len object aan vast 'kleeft', zullen ze moeten worden uitgeschakeld, wat gevolgen heeft voor de kwaliteit, vertellen ingewijden. In het slechtste geval is er een extreem kostbare reparatie nodig.

Overigens meldden de activisten donderdagochtend op hun Instagram-account dat ze op de hoogte waren van de risico's van de scanners en dat ze “grondig onderzoek hebben gedaan naar de bezette faciliteiten en getraind zijn in MRI-veiligheid”. Toch werd er door de Veiligheidsregio, met onder anderen de

Maastrichtse burgemeester Wim Hillenaar, een GRIP 1 afgekondigd, een procedure voor risicovolle incidenten waarbij moet worden samengewerkt door de hulpdiensten. Politie en brandweer waren dan ook in groten getale aanwezig.

Of de actievoerders daadwerkelijk bij de scanners in de buurt zijn geweest, is onduidelijk. Wie de Oxfordlaan 55 binnentreedt, kan er niet 'zomaar' bij. Uit navraag bij UM-

Lees verder op pagina 8

“Verbreek huurcontract Israëliische miljardair”, eisten demonstranten – over welk contract hebben ze het?

Eind januari sloot de Universiteit Maastricht een overeenkomst voor de huur van een pand aan de Paul-Henri Spaaklaan in Randwyck met, zo meldden diverse vastgoed-sites, vastgoedbedrijf Aroundtown. Volgens Maastrichtse pro-Palestijnse (studenten) organisaties is die onderneming mede in handen van de Israëliische miljardair Yakir Gabay. Door met hem in zee te gaan, “werkt de UM mee aan de kolonisatie van Gaza”, schrijven ze op sociale media.

De Volkskrant, die een artikel publiceerde over Gabay en zijn nauwe banden met de Amerikaanse president Trump, meldt dat de Israëliische zakenman en vastgoedontwikkelaar 15 procent van de aandelen van Aroundtown in handen heeft, ook is hij lid van de raad van advies van het bedrijf. Hij zit tevens in de zogenoemde Gaza Executive Board. Deze bestuursraad, die is benoemd door de Amerikanen, is verantwoordelijk voor wat de reconstructie van het verwoeste

gebied wordt genoemd.

Maar, stellen de pro-Palestijnse organisaties, het plan is een wassen neus, een manier om Gaza te koloniseren en het zelfbeschikingsrecht van de Palestijnse bevolking te ondermijnen. De UM, zo zeggen ze, is daaraan medeplichtig door “voor vele miljoenen het pand van Gabay te huren”. Vorige maand eiste een studente in het sprekerskwartier van de universiteitsraad namens enkele organisaties dat het huurcontract per direct zou worden beëindigd.

Dat zal niet gebeuren, liet UM-woordvoerder Koen Augustijn twee weken geleden al weten. Volgens hem ligt de constructie met Aroundtown genuanceerder en indirecter dan wordt voorgesteld, de onderneming is via andere bedrijven betrokken bij het beheer van het gehuurde pand. Het college van bestuur ziet daarom geen aanleiding, noch juridische gronden om het contract te ontbinden. **DB**

Zonder overuren kan de universiteit niet draaien

Laatst was ik in de ban van de toffe biografie *Verrek, dat is het!* over de bruuske natuurkundige Martinus Veltman. Hij werkte aan quantumdeeltjes die zelf niet waargenomen worden maar toch noodzakelijk zijn om de wereld staande te houden. Of deeltjes die niet worden gemeten ‘echt’ zijn, is interessante filosofische kost, maar in de natuurkunde telt of ze tot voorspellingen leiden die gecheckt kunnen worden en dat doen Veltmans spookdeeltjes glansrijk. Hij en zijn promovendus Gerard 't Hooft kregen er in 1999 de Nobelprijs voor. Zo zie je maar dat ook wat je niet ziet, nodig is om de boel draaiende te houden.

Hun ontdekking gaat niet alleen op voor elektronen, protonen en leptonen, maar ook voor personen. In de academische wereld maken die overuren die veelal onzichtbaar blijven. *Observant* schreef eerder over de hoge werkdruk van vaste staf omdat taken structureel niet binnen de werkuren passen, het CBS rapporteerde dat de werkdruk van promovendi alleen maar toeneemt. Herkenbaar: voor velen is overwerk regel, geen uitzondering. Ook voor mij. Veel vrije tijd gaat op aan onderwijs-administratie, onderzoek zonder interruptie, e-mailwerk, en vergaderingen over subsidiekansen die vervliegen als ik schitter door afwezigheid.

Onbezoldigd, trouwens. Er schijnen overurenformulieren te bestaan, maar overwerk wordt vaak gezien als jouw eigen makelij: je zou te ambitieus zijn, geen nee kunnen zeggen, of niet efficiënt zijn. Voor je het weet word je op cursus time-management gestuurd. Maar, verrek, dát is het niet! In plaats van de huisschilder overambitieuus noemen als ie met 15 m2 aan verf geen 20 m2 kan sauzen, moeten we uitzoeken in hoeverre het probleem niet een gebrek aan efficiëntie, maar een teveel aan taken is. Er bestaat al een systeem dat ons verlof nauwgezet bijhoudt, maar dat toont maar de halve waarheid als overuren niet óók worden geteld. Meten wanneer we niet werken, maar níet meten wanneer we dat wel doen, geeft vertekende data van werkdruk.

Mag ik voorstellen die meting gewoon eens te doen? Zet op elke faculteit een schoendoos met een gleuf, waar iedereen anoniem een overurenformulier in mag schuiven. Geen zorgen, vrienden van HR, er hoeft niet uitbetaald te worden, het gaat enkel om de meetwaarden hoeveel onderwijs, onderzoek en administratie in privé-tijd wordt gedaan. Ik durf te voorspellen dat structurele overuren hetzelfde blijken te zijn als Veltmans spookdeeltjes: ze worden niet gezien, maar zonder houdt geen universiteit zich staande.

Gideon Koekoek, universitair hoofddocent theoretische natuurkunde

Het arrestatieteam staat op het punt om naar binnen te gaan Foto: Joey Roberts

serie zing, vecht, huil, bid, lach, werk en bewonder

Ferenc Laczó
(Boedapest, Hongarije,
1982)

\ Universitair docent
Europese geschiedenis aan
de faculteit Arts and Social
Sciences

\ Burgerlijke staat:
getrouwd met Vera,
samen een zoon (10)
en een dochter (1)

\ Woont in:
Leiden

Foto: Joey Roberts

“ Verhuis ik ooit terug naar Hongarije? Dat is een enorm dilemma ”

Vroegste jeugdherinnering? Tot mijn zevende was Hongarije nog communistisch, stond het onder invloed van de Sovjet-Unie. Ik zie nog de grote rode ster bovenop het parlamentsgebouw voor me. Die zagen we als we in onze Trabant over de Donau richting het centrum van Boedapest reden. Nadat de Muur in 1989 viel, was die ster opeens weg. Mijn moeder zei dat we democratisch waren geworden. Pas een jaar later, tijdens de eerste verkiezingen, begon ik te begrijpen wat dat betekende. Borden met politieke slogans langs de weg: dat was compleet nieuw en voelde bizar. Mensen in onze straat plakten op hun raam op wie ze gestemd hadden. In het huidige Hongarije is dat wel anders.

Ik kijk met spanning naar de Hongaarse verkiezingen. Nou, ik ben vooral hoopvol. Toen Orbán aan de macht kwam in 2010, zei ik tegen vrienden: hij blijft zeker 15 tot 20 jaar zitten. En inderdaad, dit is de eerste keer dat het erop lijkt dat hij en zijn partij Fidesz de oppositie niet meer kunnen afstoppen. Al is dat ook eng: de vrees bestaat dat ze zullen sjoemelen met de uitslag of de macht niet willen overdragen bij verlies. Tegelijkertijd merk je dat mensen niet meer bang zijn om kritiek te uiten op de regering. Er is veel schade aangericht aan instituties, de vrije pers, kunst en cultuur. Mensen zijn uitgeput, zien dat de regering hun problemen niet kan oplossen. Ik hoop dat we dit keer een goed voorbeeld kunnen zijn, door te laten zien dat je als land ook weer kan wegsturen van een autoritair, extreemrechts bewind.

Onvergetelijk sportmoment? In 2002 keek ik de finale van de Davis Cup tussen Rusland en Frankrijk op tv. Dat was heel grappig, ik kende verschillende tennissers vrij goed omdat ik vroeger tegen ze speelde. Als jeugdspeler ben ik nationaal kampioen geweest. Mijn ouders hoopten dat ik prof zou worden en niet de academische wereld in zou gaan. Terwijl

ze daar zelf wel allebei in werkten. Mijn vader promoveerde als econoom, mijn moeder werkte aan een prestigieus onderzoeksinstituut. Desondanks verdienden ze niet veel. Ze hoopten dat ik dat als topsporter kon doorbreken. Maar ondanks mijn goede techniek was ik niet heel krachtig, en bovendien raakte ik rond mijn zestiende geblesseerd. Ik ging me interesseren in boeken, filosofie. Tot mijn eigen verbazing kreeg ik een studiebeurs voor het University College in Utrecht. Dat hadden mijn ouders nooit zelf kunnen betalen. Toen hadden ze vrede met mijn academische pad.

Dit doe ik om stoom af te blazen. Ik sport nog steeds veel, probeer elke dag een half uur tot één uur hard te lopen. Liefst midden op de dag, zodat ik daarna weer met een frisse blik aan de slag kan. Dat is ook nodig. We staan constant 'aan', je krijgt de hele dag mailtjes en berichtjes, lesgeven is erg intensief. Je moet een moment hebben waarop je helemaal terug naar de basis gaat. Overigens loop ik niet rustig, ik probeer echt hard te gaan. Ondanks mijn leeftijd ben ik nu sneller dan ooit.

Favoriete band? Als tiener was dat The Cure. Die waren toen heel populair in Hongarije. De depressieve, donkere muziek paste goed bij de economisch zware tijd na de val van de Sovjets. Ze bestaan nog steeds, staan deze zomer op Rock Werchter, uit nostalgie heb ik tickets gekocht.

Geschiedenis heeft mij altijd gefascineerd. Tijdens mijn jeugd liep zowat iedereen in Hongarije met een trauma rond. Uit de Eerste Wereldoorlog, de Tweede, de Sovjettijd... De een was vervolgd, bij de ander was een familielid vermoord. Alleen sprak niemand erover. Ook mijn opa's niet. Terwijl de één een Sovjetkamp had overleefd en de ander onder dwang zijn landbouwgrond had moeten afstaan aan de

communisten. Hun levens zijn er enorm door gevormd. Ik wilde deze taboes doorbreken, door erover te praten en schrijven. Ik denk dat het mijn fascinatie voor recente geschiedenis verklaart.

Het lastigste aan opvoeden is... dat kinderen zo snel veranderen. Soms denk je dat je ze eindelijk goed kent, maar het jaar erna zijn ze weer anders. Bij mijn zoon vond ik dat vrij heftig. De eerste jaren waren sowieso heel intensief. Mijn vrouw en ik hebben allebei een drukke baan en er waren geen grootouders die konden oppassen. Daarom hebben we ook zo lang gewacht met de tweede, maar het moest nu wel echt gebeuren, anders was het te laat. Gelukkig weet ik nu beter wat gaat komen. Tegelijkertijd verandert mijn zoon langzaam in een puber. De wereld is nu zo anders, door het internet weet hij op zijn tiende nu al meer dan ik op mijn vijftiende. Ik vind het leuk om samen dingen te doen, zodat hij ook nog van zijn kamer komt. Ik ben vrij flexibel en liberaal, misschien soms wat té. Mijn vrouw is gelukkig strenger.

Grote droom? Als ik heel rijk was, zou ik een boekwinkel in Brussel openen. Een soort Europese versie van *Politics and Prose* in Washington D.C. Die bezocht ik constant toen ik daar een jaar woonde als *fellow*. Er zijn dagelijks boekpresentaties, mensen komen er samen om nieuwe ideeën op te doen. Het is belangrijk om zo'n plek te hebben dicht bij het centrum van de macht. Om kritische, intellectuele discussies te verbinden met de politiek.

Mijn toekomst ligt in... Dat is wel een dilemma. Verhuis ik ooit terug naar Hongarije? Zeker niet zolang Orbán er zit. Het is lastig om in te schatten hoe gevaarlijk dat zou zijn. Er is weleens een publieke campagne tegen mij gevoerd. Tegelijkertijd wil ik ook een tegengeluid laten horen. Dat doe ik nu op afstand. Ik ben best bekend in Hongarije, mijn boeken verkopen er goed en ik verschijn regelmatig in onafhankelijke media. Maar als je écht een verschil wilt maken, moet je er eigenlijk wonen. Alleen wil ik ook mijn leven hier niet achterlaten: mijn huis is fijn, mijn kinderen groeien hier op. Tegelijkertijd heb ik altijd gedacht dat ik ooit nog eens naar Italië zou verhuizen, ik pas heel goed in die cultuur. Ik ben inmiddels een veertiger, op een gegeven moment moet ik toch de knoop doorhakken.

Dennis Vaendel

Hier verschijnt wekelijks een portret van een student of medewerker

Veruit de meeste studenten moeten van particulieren of bedrijven huren “TE DUUR”: waarom Maastrichtse woningcorporaties weinig studentenkamers bouwen

De Maastrichtse woningcorporaties zouden 30 procent van alle studentenkamers in de stad gaan aanbieden, zo namen ze zich rond 2010 voor. Waarom is dat er nooit van gekomen? En kan een gespecialiseerde studentenhuysvester uitkomst bieden?

Maastricht mag dan geen echte kamernood kennen, dat wil niet zeggen dat op de woningmarkt voor studenten alles hosanna is. Te duur, kwalitatief onder de maat: er is regelmatig kritiek op de beschikbare kamers. Waarom, klinkt het dan, bouwen de Maastrichtse woningcorporaties niet meer bij? Zij moeten zich aan kwaliteits- en huurregels houden en leveren dus goede en betaalbare kamers, zo is het idee. Op dit moment zijn veruit de meeste Maastrichtse studenten voor een woning aangewezen op particuliere verhuurders en bedrijven. Die bezitten ruim 80 procent van de bijna 20 duizend Maastrichtse studentenkamers en -studio's. Woningcorporaties Maasvallei, Servatius, Woonpunt en Wonen Limburg komen samen al een paar jaar niet verder dan een kleine driehonderd, zo'n 17 procent van de markt, hield Maurice Evers van Maastricht Housing de leden van een commissie van de universiteitsraad vorige maand voor. Om dat aandeel op peil te houden, zijn er de komende jaren 280 nieuwe kamers nodig. Willen ze het opkrikken tot 20 procent, dan moeten er maar liefst 1100 extra bijkomen, becijferde Evers.

“Geen echte noodzaak”

Ook dat blijft echter nog ver verwijderd van de 30 procent die de corporaties zich ooit ten doel stelden. Sterker nog, ze haalden dat marktaandeel in Maastricht nog nooit. Dat percentage, zeggen woordvoerders van Woonpunt, Maasvallei en Servatius desgevraagd, was dan ook nooit een harde ‘prestatieafspraken’ met de gemeente die koste wat kost gehaald moest worden. Meer een streven dat volgens Hafid Bendaoud van Servatius geformuleerd werd in de tijd dat de universiteit jaarlijks nog fors groeide en er dus meer nood aan nieuwe kamers was. Nu de groei van het studentenaantal is afgevlakt – dit academisch jaar bleef het ongeveer gelijk – “is er geen echte noodzaak om grootschalig nieuwe studentenhuysvesting te gaan ontwikkelen”, zegt Bendaoud. En inderdaad, wie dit studiejaar in Maastricht op kamers wilde, had uiterlijk tegen oktober wel onderdak, meldde Evers eerder al in *Observant*. Daarbij zitten corporaties die studentenhuysvesting willen ontwikkelen in een lastige financiële spagaat, laat Stefanie Borghstijn van Maasvallei weten. Die kamers en studio's moeten betaalbaar blijven, en dat betekent relatief lage huurinkomsten “terwijl bouwkosten en andere investeringen juist zijn gestegen”. Maasvallei haalde daarom eerder al een streep door de ontwikkeling van 250 studentenstudio's op Randwyck, die in 2024 klaar hadden moeten zijn. Ook Servatius zag om

Foto: Shutterstock

financiële redenen geen brood in dat project, zegt Bendaoud: “Te duur.” De ambities voor de komende jaren blijven bescheiden: Woonpunt heeft geen nieuwe studentenwoningen op de rol staan, Maasvallei realiseert studio's “die wellicht ook geschikt zijn voor studenten” en Servatius hoopt uiterlijk begin 2029 150 nieuwe kamers opgeleverd te hebben.

Studentencorporatie

Het riep in zowel de U-raad als eerder in de Maastrichtse gemeenteraad – de partij M:OED nam het zelfs in het partijpro-

Nu de groei van het studentenaantal is afgevlakt “is er geen echte noodzaak”

gramma op – de vraag op of er een gespecialiseerde studentencorporatie moet komen. In tegenstelling tot andere Nederlandse studentensteden heeft Maastricht er nooit een gekend. Zou die niet voor extra betaalbare studentenwoningen kunnen zorgen? De

Maastrichtse corporaties reageren afhoudend: ze werken al volop samen, klinkt het, en betwijfelen of zo'n nieuwe club levensvatbaar zou zijn. Borghstijn: “De kern blijft de financiële haalbaarheid van betaalbare nieuwbouw. Een gespecialiseerde organisatie lost het onderliggende probleem niet automatisch op.”

Peter Doorackers

Lokaal Overleg: pleidooi voor extra reiskostenvergoeding medewerkers in lagere loonschalen

Wie betaalt de steeds duurdere autorit naar het werk?

“Moeten we, nu de brandstofprijzen stijgen, niets iets doen aan de reiskosten van mensen in de lagere loonschalen?” Het onderwerp kwam vorige week aan de orde tijdens de rondvraag van het Lokaal Overleg. De vicevoorzitter van het college van bestuur zegde toe dit samen met het LO te onderzoeken.

“Ik denk aan huismeesters en receptionisten die niet de ‘luke’ hebben om thuis te werken en hun auto hard nodig hebben. Het is niet zoals in de Randstad, kiezen voor het openbaar vervoer is in Zuid-Limburg vaak geen optie. Deze mensen worden hard getroffen door de hoge brandstofprijzen. Wij hebben ze nodig,

zonder receptionist kan ik geen pand openen.” Het was Roy van Kessel, gebouwenbeheerder van de faculteit Science and Engineering en FNV-lid van het Lokaal Overleg, waarin de vakbonden met het CvB overleggen, die de vraag stelde. Hijzelf reist per maand zo'n 1280 kilometer van en naar zijn werk, krijgt een kilometervergoeding van zeven cent, betaalde tot voor kort zo'n 1500 euro per jaar uit eigen zak en daar komt met de huidige benzineprijzen 250 euro extra bij. Maar, zo liet hij weten: “Met mij hoeft je geen medelijden te hebben.” Jan-Tjitte Meindersma, vicevoorzitter van het college van bestuur, stond sympathiek tegenover het verzoek. Moeilijkheid is alleen: hoe moet je dit aanpakken? En kun je het aanpakken?

Een bijdrage uit bijvoorbeeld de decentrale arbeidsvoorwaardengelden – bestemd voor extra's bovenop de CAO, zoals het kerstgeschenk; het CvB bepaalt dat meestal in overleg met het LO – is altijd ten behoeve van alle medewerkers, niet voor een specifieke groep.

LO-lid Carijn Beumer (Aob) kwam nog met een ander bezwaar. Is een tegemoetkoming in de brandstofkosten überhaupt een goed idee? Op die manier spekt de UM immers de fossiele industrie. “Kan die compensatie niet via een andere weg?” Meindersma zegde toe dit samen met het LO te onderzoeken.

Riki Janssen

Maastrichtse promovenda wint wetenschappelijke danswedstrijd

"JE BENT EEN MOLECUUL,

JE MOET SPRINGEN. TREK SNEAKERS AAN"

Hoe verbeeld je hersengolven, moleculen en organen in een dans? Maak het vooral niet te statisch, weet de Maastrichtse promovenda Kate Kondrateva. Ze bewerkte haar proefschrift over MRI-onderzoek tot een schouwspel vol beweging voor de Dance Your PhD-competitie van het wetenschapstijdschrift *Science*. Ze won. "Maar ik heb wel afgezien."

Tekst: Deborah Blekkenhorst Foto's: Stills uit Kondrateva's dansvideo

Nee, zo makkelijk als het misschien klinkt – maak een dansje over je onderzoek – is het zeker niet, verzucht Kondrateva. Maar wist zij veel toen ze op een dag ineens werd gewezen op Dance Your PhD. "Ik was net begonnen met danslessen en bezig met het schrijven van mijn proefschrift, iemand in mijn omgeving koppelde die twee zaken aan elkaar. Ik kreeg een linkje met informatie en dacht alleen maar: 'Wow. Hier wil ik aan meedoen. En winnen.'"

De danswedstrijd werd in 2008 in het leven geroepen door John Bohannon, destijds redacteur bij *Science*. Hij daagde promovendi uit hun - soms complexe - onderzoek zelf uit te beelden door middel van dans en beweging (en daar een video van te maken) om zo het grote publiek kennis te laten maken met de wetenschap. "Ik heb meteen de spelregels opgezocht en wie de eerdere winnaars waren", vertelt Kondrateva, die naar eigen zeggen inzendingen tegenkwam van "Eurovisieniveau". Met andere woorden: hoogstaande prestaties. "Maar ik wilde me niet laten ontmoedigen." Dat ze inmiddels al een paar keer in haar vrije tijd op de dansvloer had gestaan, maakte de beslissing om zich over te geven aan het avontuur nog wat makkelijker. Over andere bijkomende zaken, zoals het verschijnen voor een camera, maakte ze zich geen enkele zorgen. "Ik heb ooit geblogd, weet wat het is om in beeld te komen en hoe je een verhaal vertelt."

SCHRAPPEN

Ze sloeg de handen ineen met een bevriende choreograaf, strikte iemand om te filmen en regelde een studio om alles op te nemen. Het enige wat ze nodig had was een plan – en de bereidheid om delen van haar onderzoek niet te verwerken om de dans begrijpelijk te houden. Voor haar proefschrift onderzocht ze waarom

Hulp van AI

Deelnemers aan Dance Your PhD doen van oudsher mee in de categorieën biologie, natuurkunde, scheikunde of sociale wetenschappen. Dit jaar kwam er één bij: AI. In die categorie, waarbij het gebruik van kunstmatige intelligentie was toegestaan bij het maken van de video, deed Kondrateva mee. Ze maakte met behulp van AI de muziek, gebruikte ChatGPT om het script (shot voor shot) te schrijven en ontwikkelde met een videogenerator visuele effecten, zoals licht en kleur. “Het werd niet per se makkelijker met al die hulp, ik moest het uiteindelijk nog wel allemaal zelf doen. En bloed, zweet en tranen zijn gewoon menselijk.” Deze zomer hoopt Kondrateva haar proefschrift in Maastricht te verdedigen.

informatie van MRI-scanners soms van elkaar afwijkt. En hoe hersenvolumes, gemeten met verschillende scanners op verschillende momenten, dan met elkaar te vergelijken zijn. “Tachtig procent van mijn onderzoek moest ik links laten liggen, om de resterende twintig procent nog een beetje begrijpelijk uit te kunnen leggen.” Maar zelfs dat bleek nog een hele uitdaging. “Ik stapte de eerste keer de studio binnen met een uitgekleeft proefschrift en legde de choreograaf uit waarover zij een dans zou gaan maken. Ze keek me aan alsof ik gek was”, herinnert Kondrateva zich. “Ik vertelde haar wat convolutie is, een wiskundige bewerking, en hoe we die in mijn ogen konden uitbeelden. Je hebt dan een matrix met getallen die je omdraait en moet vermenigvuldigen. Kijk, zo.” Met hoekige armbewegingen en haar handen die vierkantjes vormen, legt ze uit hoe zij de dans voor zich zag. “Ik wilde een vrij letterlijke vertaling, maar de choreograaf zei direct: ‘Kate, dat is geen dans.’”

ZWETEN OP SNEAKERS

Het was het moment waarop voor het eerst de paniek toesloeg en ze werd uitgedaagd om veel meer van zichzelf te laten zien. “Het moest vloeiender, met mijn hele lijf en niet alleen mijn handen. Dans is emotie, die moest er veel meer in.”

Uren bracht ze door in de dansstudio, overlegend met de choreograaf, nadenkend over hoe ze al die details zoals hersengolven, moleculen en neurale netwerken uit moest beelden. Ze laat een filmpje zien, gemaakt achter de schermen, terwijl ze met de choreograaf verschillende bewegingen probeert voor een spiegel. Niet veel later zit ze op haar knieën, rug naar de camera, ze spreidt haar armen en draait naar links met haar hele lijf. Het zweet druipt van haar hoofd. “Het moest allemaal heel dynamisch, met grootse gebaren. Rondraaiende bewegingen bijvoorbeeld verbeelden een magnetisch veld. Door op de grond te zitten en net te doen alsof je naar het plafond reikt, laat je groei zien. En hoe dans je zoiets als nieren, een lever? Ik wilde ook graag op hakken dansen, maar dat mocht niet van de choreograaf. Die zei: ‘Je bent een molecuul, je moet springen. Trek sneakers aan.’”

Ook de muziek zorgde voor de nodige hoofdbrekens. Ze wilde met hulp van AI zelf een nummer maken, maar dat viel vies tegen. “Pas in de laatste week voor de deadline lukte het om iets naar mijn zin te krijgen.” En dan waren er nog de kleding, de make-up, de daadwerkelijke uitvoering en de montage – met als extraatje effecten zoals kleur en teksten in beeld. Het resultaat? Een video van bijna vier minuten, over MRI-scans, het brein, AI, diagnostiek en nog altijd onmisbare dokters – met Kondrateva als dynamisch middelpunt. “Maanden ben ik ermee bezig geweest, tussen de bedrijven door. Ik was zo’n beetje alles ineen, behalve de choreograaf. Ik heb wel afgezien.” Toch zou ze iedereen aanraden mee te doen. “Als ik het allemaal vooraf had geweten, had ik het nog steeds gedaan, maar niet meer in mijn eentje.”

OUT OF THE BOX

Wie denkt dat door de winst van Dance Your PhD (de winnaar krijgt een cheque van 750 dollar) nu overal deuren voor haar openzwaaien, komt bedrogen uit. Sterker, veel mensen heeft ze het niet eens verteld, uit angst dat ze het niet zouden begrijpen. “Het voelt toch alsof je dan niet serieus wordt genomen en zo’n danswedstrijd alleen maar iets grappigs is waar je veel te veel tijd insteekt. Misschien vertel ik het later nog wel.” Want trots op haar prestatie is ze zeker. “Het is heel gezond om eens op een andere manier naar je proefschrift te kijken, even afstand te nemen en het ook te zien als iets leuks. Dat is goed voor je brein.”

nieuws

Onduidelijk of actievoerders studenten zijn

Vervolg van pagina 3

medewerkers blijkt dat zich daar nog enkele deuren bevinden, waarvan voor minstens één een toegangspas nodig is. Volgens rector Jan Smits zijn er "aanwijzingen" dat de activisten in het bijgebouw, waar Scannexus is gevestigd, zijn geweest. Aan de MRI-scanners is "bijna geen schade" vertelde collegevoorzitter Pamela Habibović woensdagochtend 8 april aan de commissieleden 'strategie' van de universiteitsraad. De bezetting werd verder vertrouwelijk behandeld.

Aangifte

Nadat het college van bestuur de demonstranten die donderdag tot twee keer toe had gevorderd het gebouw te verlaten, deed de

UM aangifte van huisvredebreuk en maakte de Mobiele Eenheid tegen vijven een einde aan de bezetting. Het pand werd ontruimd, activisten opgepakt en de volgende dag weer vrijgelaten in afwachting van het onderzoek door het Openbaar Ministerie. Is er geen bemiddelingspoging geweest? Jawel, bevestigt rector Smits, geïnitieerd vanuit UM-medewerkers die, na contact met de groep, wilden praten, maar deze is op niets uitgelopen. Het verlaten van het pand was prioriteit, beaamt Smits. Het kwam niet tot een inhoudelijk gesprek over de eisen van Maastricht4Palestine. Welke dat zijn? Onder andere dat de huurovereenkomst met Aroundtown, met een Israëlische aandeelhouder, voor een pand aan de Paul-Henri Spaaklaan, wordt beëindigd (zie kader op pagina 3). Ook vindt men dat de UM transparanter moet zijn over

banden die worden aangegaan met Israël.

"Absoluut onacceptabel"

Vorig jaar juni bezetten studenten namens Maastricht4Palestine het University College Maastricht in de binnenstad. De politie maakte daar diezelfde dag een einde aan. Toen werden de demonstranten opgepakt en in een bus weggebracht om vervolgens in vrijheid te worden gesteld; naar hun identiteit werd niet gevraagd. Waarom zijn ze deze keer wel geïdentificeerd en worden ze wellicht vervolgd door justitie? Volgens de bestuurs- en communicatieadviseur van burgemeester Hillenaar is dat bepaald (door de lokale driehoek) vanwege "de gevaarstelling", doelend op de onveilige situatie. Of er zich onder de actievoerders studenten van de UM bevinden, is onduidelijk. Het is sowieso

nog maar de vraag of dat duidelijk wordt. Mag de politie of het OM zomaar namen doorgeven aan een onderwijsinstelling? Rector Smits kon geen antwoord geven op die vraag.

In Den Haag, waar oud-collegevoorzitter Rianne Letschert de nieuwe minister van Onderwijs is, werd er donderdagmiddag in een commissievergadering ook stilgestaan bij de Maastrichtse situatie. René Claassen van de Groep Markuszower wilde weten of ze al contact had gehad met de universiteit; hij noemde het een zaak die zorgt voor "totale ontregeling". Letschert zei het "absoluut onacceptabel" te vinden als mensen de universiteit bezetten en dan ook nog "in een omgeving met mogelijke veiligheidsimplicaties".

Wendy Degens

SUMMER SCHOOL

Houd je van schrijven en wil je er (nog) beter in worden?

Observant biedt in augustus de achtdaagse schrijfcursus 'Journalistiek en Effectief Schrijven' aan voor iedereen die een passie heeft voor het geschreven woord.

Voor meer informatie/aanmelding, scan deze QR-code

colofon

Redactie Wendy Degens (hoofdredacteur), Deborah Blekkenhorst, Peter Doorakkers, Cleo Freriks, Riki Janssen, Stefan Moens (financieel medewerker), Dennis Vaendel
Telefoon 043 3885390
E-mail observant@maastrichtuniversity.nl
Website www.observantonline.nl
Aan dit nummer werkten mee Jessica Alleva, Wammes Bos, Gideon Koekoek *Ontwerp en illustraties* Simone Golob *Vertalingen* Maud Bovelandier, Susanna MacDaniel
Druk Janssen/Pers Gennep
Advertenties
Zie alle info onder het kopje 'service' op onze site.

PODCAST

OBSERVANT

HET AUDIOZUSJE VAN HET WEEKBLAD VAN DE UNIVERSITEIT MAASTRICHT, waarin we je bijpraten over wetenswaardigheden, bijzonderheden en nieuws over de universiteit en het studentenleven.

Maastricht University

Vacatures

Werken voor de meest internationale universiteit van Nederland? Scan de QR-code voor ons actuele vacature overzicht*.

Voor meer informatie over werken bij de Universiteit Maastricht, ga naar <https://www.maastrichtuniversity.nl/nl/werken-bij-de-um>

*Medewerkers van UM kunnen een volledig overzicht van interne- en externe vacatures vinden door in te loggen op SuccessFactors via UMPloyee.

www.maastrichtuniversity.nl

DE MEDEDELINGEN VAN DE UNIVERSITEIT, FACULTEITEN, SERVICECENTRA EN STUDENTEN- ORGANISATIES ZIJN TE VINDEN OP WWW.OBSERVANTONLINE.NL